

قانون مدنی

تدوین
ش. هلا رضایی

انتشارات قانون بار

۱۳۹۶

عنوان قراردادی :	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور :	قانون مدنی / تدوین شهلا رضایی.
مشخصات نشر :	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری :	ص. ۴۴۸.
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۷۰-۱-۷
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	قانون مدنی -- ایران
شناسه افزوده :	رضایی، شهلا، ۱۳۶۵ - گردآورنده
ه. پند - حره :	۴۹۱ ۱۳۹۴ ت KMH
رده بندی دیویی :	۳۴۶/۵۵
شماره ثبت ملی :	۳۹۹۸۳

قانون مدنی

ناشر :	انتشارات قانون یار
تدوین :	شهلا رضایی
نوبت و سال چاپ :	اول - ۱۳۹۶
ناظر فنی :	محسن فاضلی
شمارگان :	جلد ۱۰۰۰
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۷۰-۱-۷
قیمت :	تومان ۲۰۰۰

مرکز پخش : کتابفروشی چراغ دانش: تهران ، خ انقلاب ، خ اردیبهشت ،

پلاک ۹۲ تلفن : ۶۶۹۷۳۹۶۰

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر برای مؤلف و ناشر محفوظ است .

مقدمه

قانون مدنی هر کشور محور اصلی نظام حقوقی آن کشور است که همه قوانین مربوط به روابط قراردادی و خارج از قرارداد آن جامعه بر اساس آن پایه‌گذاری شده است. معیارها و احکام قانون مدنی حتی در امور کیفری نیز مؤثر است مخصوصاً در مواردی که مسئولیت کیفری موجب مسئولیت مدنی می‌گردد معیارهای پذیرفته‌شده در قانون مدنی اعمال می‌گردد.

بسیاری از ضوابط حقوق مدنی در حقوق عمومی نیز مورد استناد است و به‌طور کلی می‌توان گفت: مبانی حقوقی که در قانون مدنی هر کشور منعکس است در همه رشته‌های حقوقی آن کشور بازتاب دارد و در حقیقت معیارها و ضوابط احکام حقوق مدنی همانند خون در جزء جزء اندام‌ها و گوشه گوشه نظام حقوقی هر کشوری در جریان است و این وظیفه خطیر بر عهده قانون‌گذار است که قلب این بدن به شمار می‌آید. به همین علت است که در همه کشورها در وین قانون مدنی دقت بسیار می‌کنند و برای این منظور از بزرگ‌ترین و فداکارانه‌ترین مفاهیم و معیارهای حقوقی و ارزش‌های آن جامعه و حتی نظام‌های حقوقی مسلط باشند کمک می‌گیرند و در بسیاری موارد بالاترین مقام‌های کشور بر پیشرفت کار تدوین قانون مدنی نظارت می‌کنند و گاهی این نظارت مستقیم است. وقتی قانونی با این دقت تدوین شد بعد از آن با تمام قوا در حفظ تمامیت و قداست آن می‌کوشند و از آن به‌عنوان یک سند افتخار و اعتبار ملی حراست می‌کنند و از تغییر و تبدیل در آن حتی‌الامکان اجتناب می‌نمایند. اگر تحولات اجتماعی نیازهای جدیدی را مطرح کند دیوان عالی آن کشور با تغییرهای مناسب از همان مواد راه‌حل‌های متناسب با نیازهای روز با اجتهاد می‌کنند.

قانون مدنی ایران جزو نادر قوانین مدنی کشورهای اسلام است که مستقیماً بر مبانی حقوق اسلامی استوار شده و تنها قانون مدنی است که بر قواعد فقه امامیه رعایت گردیده است و تدوین‌کنندگان آن از چنان

صلاحیتی برخوردار بودند که به خوبی موفق شدند از مبانی مستحکم فقه امامیه در قالب نوین و منطبق با اسلوب پیشرفته تدوین قوانین بهره گیرند و از حقوق پیشرفته فرانسه و دیگر کشورهای اروپایی نیز استفاده کنند و در این تانق به شکل قابل تحسینی موفق باشند.

سال ۱۳۰۷ شمسی تاکنون نزدیک ۸۵ سال می‌گذرد و قانون مدنی ایران تاکنون به‌عنوان یک سند ملی و افتخار آمیز فرهنگ اسلامی ایران و قابل ارائه در مجال حقوقی معرفی شده است. دیوان کشور ایران نیز - مخصوصاً تا پایان دهه هشتاد و تا حدی تا دهه چهل - که بازماندگان قاضیان دانشمند در تشکیلات آن اسرار مملوسی داشتند توانست با تفسیرهای مناسب خود رویه قضایی قابل اتصالی ارائه کند. بنابراین حفظ و حراست از حرمت و تمامیت این سند ارزشمندی و اسلامی از تجاوز مدعیان اصلاح گری و وظیفه همه حقوق‌دانش متعهد و امانت‌دار و فرهیخته است.

قبل از انقلاب اسلامی بر مبنای سیاست‌هایی که حکومت وقت تعقیب می‌کرد گروهی قانون مدنی را در بخش مربوط به حقوق خانواده و مسئولیت مدنی غیر کافی تشخیص می‌دادند و قصد رفع آن برآمدند. تصویب قانون مسئولیت مدنی در سال ۱۳۳۹ و قانون حمایت خانواده در سال ۱۳۵۲ نتیجه این قانون‌گذاری‌های کم‌توفیق بود. قانون حمایت خانواده تغییرات اساسی کرد؛ قانون مسئولیت مدنی نیز به‌همراه سنگ بنای بنیادی در نظام حقوقی ایران به وجود آورد، ولی هرچه بود این قوانین در خروج از محدوده قانون مدنی به تصویب رسیدند و نظم منطقی و تمامیت آن را اندیشه دار نکردند. ولی بعد از انقلاب اسلامی و تصویب اصل چهارم قانون اساسی که فکر تطبیق قوانین ایران با مقررات اسلامی قوت گرفت، قانون مدنی هم مورد بازبینی واقع شد. در همین راستا مستند به مغایرت برخی از اصول این قانون با فقه اسلامی، چندین ماده از آن تغییر یافت و یا حذف شد ولی چنین نظر می‌رسد که تغییرات بر مبنای صحیحی نبوده‌اند. چرا که در مقام عمل

به نظر اکثر حقوقدانان مواد پیشین از مبنای دینی لازم و کارآمدی برخوردار بوده‌اند. به هر صورت در راستای تصمیم ناشر و در ادامه انجام چاپ قوانین به سبک قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ که با استقبال شما سروران گرامی مواجه گشت، کتاب حاضر شکل گرفت.